

בש"פ 6777/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 6777/14

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני
בקשה שניה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 ב-90 ימים או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 43040-10-13 בבית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים י' צבן, ר' כרמל ור' פרידמן-פלדמן).

בשם המבקשת: עו"ד סיון רוסו

בשם המשיב: עו"ד יעקב קמר

החלטה

בקשה שניה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) ב-90 ימים או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 43040-10-13 בבית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים י' צבן, ר' כרמל ור' פרידמן-פלדמן).

כתב האישום וההליך בבית המשפט המחוזי

1. ביום 21.10.2013 הוגש כתב אישום כנגד המבקש. כתב האישום מונה שלושה אישומים אשר יובאו להלן בפירוט עקב חומרתם הרבה וחשיבות הנסיבות המתוארות בהם:

א. על-פי עובדות האישום הראשון, המתייחס לשנים 1998-2006, כשהיתה ביתו של המשיב (להלן: המתלוננת) כבת ארבע שנים, במועד שאינו ידוע בשנת 1998, לקח המשיב את המתלוננת למיטתו, הפשיל את בגדיה התחתונים והושיבה על גופו העירום. לאחר מכן, החדיר המשיב את איבר מינו לאיבר מינה, תוך שהוא גורם לה לכאב רב. המתלוננת אמרה למשיב "אבא תפסיק. זה כואב", והמשיב ענה לה "זה בסדר, אני אבא שלך". מעשי המשיב גרמו לדימום מאיבר המין של המתלוננת. אז שאלה המתלוננת את המשיב: "אבא, למה יורד לי דם?" אך לא זכתה למענה. המשיב המשיך במעשיו עד שבא על סיפוקו והורה למתלוננת שלא לספר על מעשיו לאיש. בשמונה השנים הבאות, בעת שהיתה המתלוננת כבת 4-12 שנים, פגע המשיב במתלוננת בכ-15 מקרים נוספים בהם ליטף את גופה, הורה למתלוננת לגעת באיבר מינו וחיכך את איבר מינו בגופה של המתלוננת כאשר הוא לבוש, עד שבא על סיפוקו. בחלק מהמקרים ביצע המשיב את מעשיו תוך שימוש באלומות כלפי המתלוננת. למתלוננת נגרמה פגיעה נפשית קשה והיא סבלה בנעוריה מדיכאון, אנורקסיה ואף ניסתה לשים קץ לחיה מספר פעמים. בגין מעשים אלו יוחסו למשיב העבירות הבאות: אינוס במשפחה, על-פי סעיף 351(א), בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ו-15 עבירות של מעשים מגונים במשפחה, על-פי סעיף 351(ג)(1), בנסיבות סעיף 348(א) לחוק העונשין.

ב. על-פי עובדות האישום השני, המתייחס לשנים 2012-2013, כשהיתה המתלוננת כבת 16-18 שנים, עת נפרדה מחבר עימו היתה בקשר בחודש מאי 2012, אמר המשיב למתלוננת כי ברצונו לשוב ולקיים עמה מגע מיני. המתלוננת אמרה למשיב כי תפנה למשטרה ובתגובה איים עליה כי אם לא תיעתר לו, יפגע באחיה הקטנים. בעקבות זאת, במהלך 12 החודשים הבאים קיים המשיב מגעים מיניים עם המתלוננת בכארבעה מקרים, זאת, "בתמורה" למיתון התנהגותו האלימה של המשיב בבית ולכך שיימנע מתקיפת אחיה הקטנים. המשיב נהג לקרוא למתלוננת לחדרו, אז היה מפשיט אותה, נוגע בגופה ומחכך בה את איבר מינו כאשר הוא שוכב לידה עירום עד שבא על סיפוקו. בשלושה מהמקרים החדיר הנאשם את איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת. בסמוך לחודש אוגוסט 2012 ביקשה המתלוננת כי המשיב יחדול ממעשיו בתחילת המגע המיני ואמרה לו "תפסיק. אני לא רוצה". בתגובה, דחף המשיב את המתלוננת והמשיך במעשיו תוך שהוא אומר לה "זו אשמתיך". על-מנת להמנע ממגע עם המשיב הפחיתה המתלוננת במכוון ממשקלה באמצעות הקאות ונטילת כדורים משלשלים. חרף שהמתלוננת השילה כשמונה קילוגרמים ממשקלה והדרדר מצבה הכללי, המשיך המשיב במעשיו. בסמוך לחודש יולי 2013, לאחר שפלט המשיב את זרעו בתוך איבר מינה של המתלוננת, ומשהבחינה באיחור במחזור החודשי, חששה המתלוננת שמא התעברה. המתלוננת דיווחה על כך למפקדיה בצבא אך סירבה להתלונן במשטרה. המתלוננת סיפרה למשיב על חששה מכניסתה להריון ובעקבות זאת הניח לה המשיב למשך מספר חודשים. בדיקות ההריון שביצעה המתלוננת במרפאה צבאית העלו כי איננה בהריון. בחודשי הקיץ של שנת 2013 החלו גורמי הרווחה לטפל בפרשה וזימנו את המתלוננת ואת כמה מבני המשפחה לשיחות. המשיב הזהיר את המתלוננת שמא תספר דבר על מעשיו ואמר: "תזהרי עם מה שאת עונה לו, אל תספרי שום דבר שיפיל אותנו". המתלוננת לא חשפה את מעשי המשיב לפני גורמי הרווחה. ביום 10.10.2013 שלח המשיב למתלוננת מסרון בו כתב לה כי עליה להתכונן למפגש נוסף עמו באותו היום. בעקבות זאת התמוטטה המתלוננת, חשפה את מעשי המשיב בפני מפקדיה ומאוחר יותר הסכימה למסור תלונה במשטרה. בגין מעשים אלו יוחסו למשיב העבירות הבאות: שלוש עבירות של אינוס במשפחה, על-פי סעיף 351(ב) לחוק העונשין; ארבע עבירות של מעשים מגונים, על-פי סעיף 348(ג) לחוק העונשין; והדחה בחקירה, על-פי סעיף 245(ב) לחוק העונשין.

ג. על-פי עובדות האישום השלישי, המתייחס לעשר השנים הקודמות למועד הגשת כתב האישום, המשיב התנהל בבית המשפחה בצורה אלימה ותוקפנית כלפי אשתו וילדיו, תוך שהוא משליט בבית אווירה של מתח

העלול להתפרץ באופן בלתי צפוי בכל רגע. המשיב תקף את המתלוננת ואת שני אחיה הצעירים במספר רב של מקרים לאורך התקופה האמורה. המשיב נהג להכות את הילדים בידיו ולעתים תוך שימוש בחפץ מזדמן - מברשת שיער או כפכף; לסטור להם; למשוך בשערותיהם; לאיים כי "יעשה להם רע" או ישלחם לפנימיות; ללעוג להם, להשפילם ולקללם באופן תדיר. המשיב פגע בילדיו באופן פיזי ונפשי. בגין מעשים אלו יוחסה למשיב עבירה של התעללות בקטין בן משפחה, על-פי סעיף 368ג סיפא לחוק העונשין.

2. ביום 21.10.2013 הורה בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט י' נועם) על מעצרו של המשיב עד להחלטה אחרת בעניינו. ביום 25.11.2013 בהסכמת בא כח המשיב, הורה בית המשפט על מעצרו עד לתום ההליכים. זאת, לאור תסקיר שירות המבחן אשר העריך כי הסיכון בהישנות העבירות הינו גבוה וכי לא הוצגה חלופת מעצר אשר בכוחה לאיין את מסוכנותו. ביום 20.7.2014 האריך בהסכמה בית משפט זה (השופט א' רובינשטיין) את מעצרו של המשיב ב-90 ימים.

3. ביום 5.11.2013 הוקרא כתב האישום למשיב והתקיים דיון בעניינו. בתשובה מיום 24.2.2014 כפר המשיב במעשים אשר יוחסו לו בכתב האישום. בבית המשפט המחוזי התקיימו מספר דיונים בבקשת המשיב לקבלת תיקה הרפואי של המתלוננת, על-פי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 ובית המשפט הביע את מורת רוחו מהעיכוב בשמיעת התיק וציין כי ההתנהלות אינה תואמת את כללי השמיעה מיום ליום עליהם הורה נשיא בית משפט זה. לבסוף, ביום 19.5.2014 ניתן צו להמצאת תיקה הרפואי של המתלוננת ולאור הסכמת הצדדים הועבר התיק לגישור. בתום שני הליכי גישור אשר לא הניבו הסכמה, החלה ביום 22.6.2014 שמיעת הראיות. בפתח הדיון בו נשמעה עדותה הראשית של המתלוננת, הודה המשיב באישום השלישי אשר ייחס לו, כאמור, עבירה של התעללות בקטין בן משפחה.

4. ביום 23.9.2014, לאחר שנסתיימה שמיעת עדותה של המתלוננת, קיבל על עצמו עו"ד יעקב קמר את הייצוג בתיק, במקום עו"ד זכריה שנקלובסקי. בהמשך לכך, הוגשה לבית המשפט בקשה להשלמת חקירתה הנגדית של המתלוננת; הודעה על שינוי בתשובת המשיב לכתב האישום; והודעה על השמעת טענות מקדמיות. המבקשת התנגדה לזימונה של המתלוננת לעדות נוספת וטענה כי אין מקום לשינוי התשובה לכתב האישום. ביום 6.10.2014 דחה בית המשפט את בקשת המשיב לזימונה הנוסף של המתלוננת, קיבל את הודעתו ביחס לשינוי תשובתו לכתב האישום וביקש כי המשיב יבהיר באילו טענות מקדמיות מדובר. ישיבת הוכחות נוספת קבועה ליום 20.10.2014.

תמצית נימוקי הבקשה

5. לטענת המבקשת - באמצעות באת כוחה, עו"ד סיון רוסו - כנגד המשיב עומדות שלוש עילות מעצר: מסוכנותו; החשש להחמרה במצבה הנפשי של המתלוננת היה והמשיב ישוחרר לחלופת מעצר; וחשש לשיבוש הליכי משפט. נטען כי העבירות בהן מואשם המשיב הן חמורות ביותר ויש בהן כדי להעיד על מסוכנותו הרבה. זאת, במיוחד לאור תסקיר שירות המבחן אשר קבע כי הסיכון להשנות העבירה הינו גבוה, וכך גם רמת מסוכנותו של המשיב. המבקשת הפנתה לתסקיר שירות המבחן, שם תואר כי המשיב מגלה אובססיביות, רכושנות ועיוותי חשיבה כלפי המתלוננת, וכן כי הוא נוטה לפעול באגרסיביות ואלימות במצבי לחץ. כן טענה המבקשת כי בבוא בית המשפט לבחון את אפשרות שחרור הנאשם, עליו ליתן את הדעת לשאלת מצבו הנפשי של קורבן עבירות המין. כך, נטען כי המתלוננת מצויה במצב נפשי קשה, סובלת מתסמינים פוסט-טראומטיים ולשחרור המשיב עלולה להיות השפעה על מצבה. בנוסף, המבקשת מדגישה כי המשיב מואשם בהדחה

בחקירה וכן כי במקרה דנן קיים גם חשש לשיבוש הליכי משפט עקב שיחת המשיב עם בת זוגו בנוגע להליך המשפטי המתנהל בעניינו.

6. כמו כן, טוענת המבקשת כי נקודת האיזון שבין שקילת מסוכנותו של המשיב ובין חלופות המעצר האפשריות - לאור קצב התקדמות ההליך בבית המשפט המחוזי - טרם השתנתה. נטען כי עדותה של המתלוננת, שהיא העדות המרכזית, הסתיימה ולמשיבה נותרו כעשרה עדי תביעה. עוד נטען, באשר לקצב התקדמות ההליך, כי הסכמת המשיב להארכת מעצרו ב-90 ימים מיום 20.7.2014 ניתנה עת היה קבוע דיון הוכחות אחד בלבד - הדיון הקבוע ליום 20.10.2014 - וכי זהו מצב הדברים גם בבקשת הארכת המעצר דנן. בנוסף, הוטעם כי עוד בתחילתו של ההליך לא חלק המשיב על קיומן של ראיות לכאורה לאשמתו וכך גם קבע בית המשפט המחוזי ביום 25.11.2013. לטענת המבקשת, ככל שהמשיב מעוניין לטעון כעת כי אין ראיות לכאורה לאשמתו או כי חל בהן כרסום אשר מצדיק את שחרורו לחלופת מעצר, עליו לעשות כן במסגרת בקשה לעיון חוזר על החלטתו של בית המשפט המחוזי, ולא במסגרת בקשת הארכת המעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים לפני בית משפט זה.

תמצית טענות המשיב

7. עיקר טענות המשיב - באמצעות בא כוחו, עו"ד יעקב קמר - מתמקדות בהעדר ראיות לכאורה לאשמתו. נטען כי מעשי המשיב לא פורטו בכתב האישום כנהוג בעבירות מין ולגישת המשיב, העדר תיאור המעשים בכתב האישום מצביע על העדרן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו. עוד טוען המשיב כי ההסכמה בתחילת ההליך, בדבר קיומן של ראיות לכאורה - אשר ניתנה על-ידי בא כוחו הקודם, שהוחלף - היא רשלנית ומנוגדת לעמדתו של המשיב. כן נטען כי ממילא כרסמה חקירתה הנגדית של המתלוננת בראיות הקיימות ובסיכויי ההרשעה. כך, עמד המשיב על תשובותיה של המתלוננת בחקירתה הנגדית לפיהן ניתן ללמוד, לכאורה, כי אינה שוללת את האפשרות לפיה האירועים הנטענים לא התרחשו.

8. באשר למסוכנותו טען המשיב כי ככל שזו אכן קיימת, הרי שהיא מתייחסת אך למסוכנות כלפי המתלוננת ומשכך, לגישתו, אין מניעה לשחררו לחלופת מעצר תוך הגבלתו והרחקתו מהמתלוננת. עוד נטען כי שמיעת התיק דנן מתעכבת נוכח אילוצי בית המשפט והעדר זמינותם של מועדים לשמיעת ההוכחות, עקב העומס הרב המוטל על ההרכב הנכבד הדן בעניינו. כמו כן, לטענת המשיב, מדיניות בית משפט זה אינה מתיישבת עם הוראת המחוקק בסעיף 62 לחוק המעצרים, אשר קבע, למעשה, כי על ההליך הפלילי בעניינו של נאשם להסתיים בתוך תשעה חודשים ואם לא צלח הדבר, רק במקרים חריגים ומיוחדים תתאפשר הארכת מעצרו, כאשר הכלל הוא שחרורו לחלופת מעצר.

דיון והכרעה

9. לאחר שעינתי בנימוקי הבקשה ובנספחים לה והאזנתי בקשב רב לטענות הצדדים בדיון שנערך לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להארכת מעצרו של המשיב להתקבל.

10. ככלל, ישוחרר נאשם המצוי במעצר בחלופת תשעה חודשים מיום הגשת כתב האישום נגדו אם

טרם הסתיים ההליך בעניינו. עם זאת, החריג לכלל הוא כי בסמכותו של בית משפט זה להאריך את מעצרו של נאשם מעבר לתשעה חודשים ב-90 ימים, בכל פעם. בבוא בית משפט זה לבחון בקשה להארכת מעצרו של נאשם על-פי סעיף 62 לחוק המעצרים, עליו לשקול את הפגיעה המתמשכת בחירות הנאשם, את הצורך בשמירה על שלום הציבור ואת ניהולו התקין של ההליך המשפטי בעניינו של הנאשם, ולאזן בין אלו. כך, לצורך בחינתם, על בית המשפט להביא בחשבון את משך מעצרו של הנאשם; מידת המסוכנות הנשקפת ממנו; עברו הפלילי; חומרת המעשים המיוחסים לו; החשש מפני שיבוש הליכי המשפט; וכן קצב התקדמות ההליך המשפטי בעניינו [ראו למשל: בש"פ 3468/14 מדינת ישראל נ' אדגה (22.5.2014), פסקה 9 והאסמכתאות הנזכרות שם].

11. בדיון שלפני הקדיש בא כח המשיב את מירב טיעונו לטענה לפיה אין ראיות לכאורה לאשמתו של המשיב וכי ככל שהיו כאלה, חל בהן כרסום ניכר. אין בידי לקבל טענה זו. ככלל, בית משפט זה אינו נדרש לשאלת קיומן של ראיות לכאורה במסגרת בקשה להארכת מעצר, אלא מתייחס כאמור, בין השאר, לנסיבות הנוגעות להמשכות ההליכים אל מול המסוכנות הצפויה משחרורו של הנאשם והחשש לתקינותו של ההליך הפלילי. במסגרת האכסניה המשפטית של סעיף 62 לחוק המעצרים, אין זה מתפקידו של בית משפט זה לדון בטענות הנמצאות בליבתו של ההליך העיקרי ושעל הערכאה הדיונית לתת עליהן את הדעת. ככל שהמשיב מעוניין לטעון באשר לכרסום שחל בראיות המבקשת, עליו לעשות כן בדרך של הגשת בקשה לעיון חוזר בהחלטתו של בית המשפט המחוזי אשר קבע - בהסכמת המשיב - כי קיימות ראיות לכאורה לאשמתו [ראו למשל: בש"פ 651/12 מדינת ישראל נ' פלוני (26.1.2012), פסקה 18; בש"פ 689/12 מדינת ישראל נ' פיקדו (29.1.2012), פסקה 13].

12. מקובלת עלי עמדת המבקשת כי מסוכנותו של המשיב עולה מן המעשים החמורים המיוחסים לו בכתב האישום וכן מתסקיר שירות המבחן, כפי שתוארו לעיל. כתב האישום מתאר מסכת קשה וארוכת שנים בה היתה נתונה המתלוננת להתעללות מינית, גופנית ורגשית, על-ידי המשיב. המעשים המפורטים בכתב האישום הם חמורים במיוחד ומלמדים לכאורה על התנהגותו האלימה של המשיב כלפי בתו בתוככי התא המשפחתי המוגן. כתב האישום מתאר כיצד נאנסה המתלוננת ובוצעו כנגדה מעשים מגונים על-ידי אביה פעם אחר פעם, שנה אחר שנה, מגיל קטנות, בו החלה לצבור את זכרונותיה, דרך תקופת נערותה, בה התעצבה זהותה, ועד לבגרותה, אז התמוטטה. הנזקים אשר נגרמו למתלוננת כתוצאה ממעשי המשיב עולים גם הם מכתב האישום, מצטרפים לתמונה הקשה המצטיירת לכאורה ממנו ומהווים, כשלעצמם, שיקול נוסף, בין יתר שיקולי המעצר, בבחינת השלכה שעלולה להיות לשחרור המשיב על תחושת בטחונה של המתלוננת [ראו למשל: בש"פ 3740/14 מדינת ישראל נ' פלוני (11.6.2014), פסקה 20]. במצב דברים זה אינני יכול לקבל את טענת המשיב כי אינו מסוכן או כי מסוכנותו מופנית אך כלפי המתלוננת. המעשים המתוארים בכתב האישום מלמדים על מסוכנות כללית וברמה גבוהה. זאת, כאמור, אף בהתחשב בתסקיר שירות המבחן בעניינו של המשיב, אשר העריך כי מדובר באדם בעל צרכים מוגברים בשליטה ובמין והנוטה לפעול באגרסיביות, אימפולסיביות ואלימות במצבי לחץ [ראו: בש"פ 5704/14 מדינת ישראל נ' פלוני (7.9.2014), פסקה 11; בש"פ 3968/13 מדינת ישראל נ' פלוני (11.6.2013), פסקה 8]. משכך, נותרה לגישתי מסוכנותו של המשיב כפי שהעריכה בית המשפט ושירות המבחן - גבוהה ונעדרת חלופה לאיונה.

13. לא אכחד, קצב התקדמות ההליך בעניינו של המשיב אינו משביע רצון. בין השאר נבע העיכוב בהתקדמות עקב התנהלותם הממושכת של ההליכים המקדמיים בתיק, בבקשת המשיב לקבל לידו את תיקה הרפואי של המתלוננת; עקב החלפת ייצוגו של המשיב; עקב נסיון הצדדים להגיע להסכמות במסגרת הליך

גישור; וכן עקב אילוציו של בית המשפט המחוזי. עם זאת, החלה שמיעת הראיות בתיק והסתיימה שמיעת עדותה, המרכזית, של המתלוננת אשר הצריכה, כשלעצמה, שני דיוני הוכחות שלמים. בנוסף, העריכה באת כח המשיבה כי תדרשנה עדותם של כ-10 עדי תביעה ולא 23 כפי שסבר בא כח המשיב.

14. בית משפט זה האריך את מעצרו של המשיב ביום 20.7.2014 ב-90 ימים נוספים. מאז, טרם נקבעו מועדים נוספים לשמיעת עדי התובעת פרט לדיון הקבוע ליום 20.10.2014. יש לקוות כי יואץ קצב שמיעת הראיות בתיק בכפוף לאילוצי יומנו של בית המשפט המחוזי הנכבד.

15. אשר על כן, הבקשה מתקבלת. מעצרו של המשיב יוארך ב-90 ימים נוספים, החל מיום 18.10.2014 או עד למתן פסק דין בעניינו, לפי המוקדם מבין המועדים.

ניתנה היום, כ' בתשרי התשע"ה (14.10.2014).

שׁוֹפֵט